

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000736

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко Віталія Вікторівна

2. Vitaliia Kostiuchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7301-0945

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 46783 Медицина

Дата захисту: 08-04-2026

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12011

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.49, 76.03.39

Тема дисертації:

1. Прогнозування раннього рецидиву колоректального раку
2. Prediction of Early Recurrence of Colorectal Cancer

Реферат:

1. Колоректальний рак є одним із найпоширеніших злоякісних новоутворень у світі та посідає провідні позиції серед причин онкологічної смертності. Попри вдосконалення методів діагностики та лікування, проблема післяопераційних рецидивів залишається актуальною, оскільки їх виникнення значною мірою визначає віддалені результати лікування та показники виживаності пацієнтів. Більшість рецидивів колоректального раку виникає протягом перших двох років після радикального хірургічного втручання (ранні ркцидиви), що зумовлює необхідність пошуку надійних предикторів їх розвитку та оптимізації післяопераційного моніторингу. Метою дисертаційної роботи було визначити предиктори рецидиву колоректального раку у радикально прооперованих пацієнтів з I–III стадіями захворювання шляхом комплексної оцінки клінічних характеристик, маркерів системного запалення, наявності соматичних драйверних мутацій та можливостей рідинної біопсії. У дослідження включено 138 пацієнтів з колоректальним раком I–III стадій, яким виконано радикальне хірургічне лікування. Використано клінічні, лабораторні, молекулярно-генетичні та статистичні методи дослідження. Оцінювали вплив базових

характеристик пацієнтів (віку, статі, індексу маси тіла, локалізації первинної пухлини, стадії захворювання, категорії T та N, ступеню диференціації пухлини, проведення неoad'ювантної та ад'ювантної терапії), маркерів системного запалення (NLR, LMR, PNI, ALI, LA), а також соматичних мутацій у генах KRAS, BRAF, PIK3CA та TP53 на перебіг захворювання. Додатково досліджено можливості рідинної біопсії шляхом визначення циркулюючої пухлинної ДНК методом цифрової полімеразної ланцюгової реакції. У результаті дослідження встановлено, що незалежними предикторами рецидиву колоректального раку є вік понад 65 років та індекс маси тіла понад 25 кг/м². Серед маркерів системного запалення найвищу прогностичну цінність продемонстрував показник LA. Виявлено, що наявність принаймні однієї з мутацій у генах KRAS, BRAF, PIK3CA або TP53 асоціюється зі зниженням безрецидивної виживаності. Показано, що визначення циркулюючої пухлинної ДНК дозволяє діагностувати рецидив захворювання раніше за інструментальні методи. Отримані результати свідчать про доцільність комплексної оцінки клінічних, лабораторних та молекулярних предикторів для підвищення точності прогнозування рецидиву колоректального раку. Запропонований підхід може бути використаний для стратифікації пацієнтів за ризиком рецидиву та удосконалення персоналізованого післяопераційного моніторингу.

2. Colorectal cancer is one of the most common malignant neoplasms worldwide and ranks among the leading causes of cancer-related mortality. Despite improvements in diagnostic and treatment methods, the problem of postoperative recurrence remains relevant, as its occurrence largely determines long-term treatment outcomes and patient survival rates. Most colorectal cancer recurrences occur within the first two years after radical surgical intervention (early recurrence), which necessitates the search for reliable predictors of their development and the optimization of postoperative monitoring. The aim of this dissertation was to identify predictors of colorectal cancer recurrence in radically operated patients with stage I–III disease through a comprehensive assessment of clinical characteristics, systemic inflammatory markers, the presence of somatic driver mutations, and the potential of liquid biopsy. The study included 138 patients with stage I–III colorectal cancer who underwent radical surgical treatment. Clinical, laboratory, molecular-genetic, and statistical research methods were used. The influence of baseline patient characteristics (age, sex, body mass index, primary tumor location, disease stage, T and N categories, tumor differentiation grade, administration of neoadjuvant and adjuvant therapy), systemic inflammatory markers (NLR, LMR, PNI, ALI, LA), as well as somatic mutations in the KRAS, BRAF, PIK3CA, and TP53 genes on disease course was evaluated. Additionally, the potential of liquid biopsy was investigated by determining circulating tumor DNA using digital polymerase chain reaction. The results of the study demonstrated that age over 65 years and body mass index above 25 kg/m² were independent predictors of colorectal cancer recurrence. Among the systemic inflammatory markers, the LA index showed the highest prognostic value. It was also found that the presence of at least one mutation in the KRAS, BRAF, PIK3CA, or TP53 genes was associated with decreased recurrence-free survival. The study showed that detection of circulating tumor DNA enables the diagnosis of disease recurrence earlier than instrumental diagnostic methods. The obtained results indicate the feasibility of a comprehensive assessment of clinical, laboratory, and molecular predictors to improve the accuracy of colorectal cancer recurrence prediction. The proposed approach may be used for risk stratification of patients and for improving personalized postoperative monitoring strategies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Костюченко В.В., Москаленко Ю.В., Винниченко І.О., Винниченко О.І., Тарасенко С.В., Шевченко В.В. Аналіз захворюваності на колоректальний рак серед жителів Сумської області. Eastern Ukrainian Medical Journal, 2020. №8(4). С. 407 - 423
- Kostiuhenko V. Determination of predictors of colorectal cancer recurrence in radically operated patients. Eastern Ukrainian Medical Journal. 2024. №12(4). p. 996-1006
- Kostiuhenko V., Vynnychenko I., Moskalenko Y., Pohorila V. Detection of postoperative recurrence in colorectal cancer: Exploring the value of liquid biopsy. Regulatory Mechanisms in Biosystems. 2025. №16(1). e25020
- Kostiuhenko V.V. Inflammatory markers as predictors of recurrence of colorectal cancer. Literature review. Art of medicine. 2025. №33(1). P. 114-120

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0118U003570

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Винниченко Ігор Олександрович
2. Ihor Vynnychenko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2339-6509

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безносенко Андрій Петрович

2. Andrii Beznosenko

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2293-3488

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Національний інститут раку"

Код за ЄДРПОУ: 02011976

Місцезнаходження: вул. Юлії Здановської, Київ, 03022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голотюк Володимир Володимирович

2. Volodymyr Holotiuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4798-6893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Языков Олександр Валерійович

2. Oleksandr Yazykov

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3528-9265

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гирявенко Наталія Іванівна

2. Nataliia Hyriavenko

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9805-014X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Москаленко Роман Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Москаленко Роман Андрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна